

WERELDPRINCIPES ZEERECHT VOOR EERSTE MAAL OP PAPIER

DROOMBEELD VAN LEX MARITIMA WORDT EINDELIJK REALITEIT

wereldprincipes Voor het eerst is een internationaal project opgestart voor de identificatie van de grote van het zeerecht. Het zeerecht regelt o.m. de nationaliteit, veiligheid, eigendom en bevrachting van schepen, het vervoer over zee, de vergoeding van verschillende soorten schade (ladingschade en -verlies, overlijden en letsel, milieuschade), het afdwingen van betaling van schulden door beslag op en verkoop van schepen en de dienstverlening in havens.

Het is de juridische smeerolie van de internationale handel. Het zeerecht kent een eeuwenoude traditie en is internationaal gedeeltelijk eengemaakt. Dat laatste gebeurde door de uitwerking van verschillende harmoniseringsverdragen waarin voor een aantal deelmateries internationaal eengemaakte detailregels werden vastgesteld.

In de eerste helft van de 20ste eeuw gebeurde dat dankzij het Comité Maritime International (CMI), de in 1897 op Antwerps initiatief opgerichte wereldvereniging van zeerechtbeoefenaars. Na WO2 werd de eenmaking van het zeerecht in handen genomen door de Internationale Maritieme Organisatie in Londen, die afhangt van de VN. Het CMI vervult in de IMO nog steeds een belangrijke adviserende rol.

De jongste decennia ging de internationale eenmaking van het zeerecht door middel van verdragen aan het stokken. Aan de VN gelieerde organisaties als UNCTAD en UNCITRAL produceerden nieuwe maritieme verdragen die in de handelswereld en bij de regeringen weinig of geen weerklank vonden.

Voor sommige materies zijn bovendien verschillende alternatieve verdragsregimes beschikbaar, waardoor de eenheid eerder werd geschaad dan bevorderd, omdat niet alle landen hetzelfde verdrag verkiezen.

Ten slotte is de opstelling en inwerkingtreding van nieuwe verdragen vaak een werk van erg lange adem. De in 2009 ondertekende Rotterdam Rules over de vervoerovereenkomst over zee zijn een treffend voorbeeld: na vijf jaar zijn ze nog niet in werking getreden en er is nog steeds geen concreet perspectief op wanneer dat wel zal gebeuren.

Deze problemen nemen echter niet weg dat het zeerecht blijft berusten op wereldwijd sterk gemeenschappelijke concepten en principes. Van in de Klassieke Oudheid en zeker ook in middeleeuws West-Europa is het zeerecht dankzij de handelsbetrekkingen tussen de havensteden (waaronder Brugge en Antwerpen) spontaan en organisch tot eenheid gekomen.

Internationale onderzoekers en een toenemend aantal nationale wetgevers erkennen het blijvend bestaan van grote, wereldwijd gemeenschappelijk principes, ook gekend als de 'Lex Maritima'. Ook in

de recente voorstellen voor een nieuw Belgisch Scheepvaartwetboek van de Commissie Maritiem Recht wordt de gelding van deze universele principes uitdrukkelijk erkend.

In een recente studie, gepubliceerd in het laatste nummer van het prestigieuze Britse Journal of International Maritime Law (zie bijlage), heeft de Antwerpse advocaat Eric Van Hooydonk, tevens voorzitter van de Belgische Commissie Maritiem Recht en professor aan de Universiteit Gent, ervoor gepleit om de grote wereldprincipes van het zeerecht nader te identificeren en te omschrijven in een instrument dat vervolgens door maritieme wereld kan worden onderschreven.

Op die wijze krijgt het brede internationale bewustzijn rond het bestaan van deze universele principes praktisch nut. Een codificatie van de Lex Maritima kan een belangrijke bijdrage leveren tot een weloverwogen, internationalistische interpretatie van het zeerecht in rechtbankgeschillen en arbitrages, tot een grotere eenvormigheid van nationale maritieme wetten en tot een beter begrip van en inzicht in de kern van het zeerecht.

Op initiatief van Eric Van Hooydonk heeft het Comité Maritime International, dat recent bijeenkwam in Hamburg en Berlijn, nu een International Working Group opgericht. De Antwerpenaar zal deze werkgroep van internationale maritieme topjuristen voorzitten.

Op 12 september 2014 lichtte hij het project toe tijdens het achtste Europees zeerechtcongres aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam.

Tijdens het CMI-congres van 2015 in Istanbul zullen de werkzaamheden van de werkgroep een belangrijk agendapunt zijn. Eric Van Hooydonk is bijzonder opgetogen dat het CMI zo enthousiast op zijn suggestie is ingegaan: "Het Lex Maritima-project kan een nieuwe wind door de internationale eenmaking van het zeerecht doen waaien.

Vergeet niet dat eerste stap werd gezet tijdens de Wereldtentoonstelling op het Antwerps Zuid van 1885, waar men de onmogelijke ambitie koesterde om snel even een alomvattend maritiem wereldwetboek te maken. Met zijn meer thematische verdragen heeft het in Antwerpen gegroeide CMI nadien schitterend werk geleverd.

Het project om de gemeenschappelijke grote principes te identificeren onderlijnt de centrale rol van Antwerpen in de geschiedenis van het zeerecht. Het is dubbel leuk dat professoren en advocaten van over heel de wereld zich spontaan aanmelden om aan dit nieuwe project mee te werken".

Meer info: Prof. dr. Eric Van Hooydonk, Eric Van Hooydonk Advocaten, T +32 3 238 67 14, M +32 475 870 780,

Bron: DAILY COLLECTION OF MARITIME PRESS CLIPPINGS 2014 – 262